

krachtig radiosignaal recht naar boven uitzonden. Deze ionosfeer, op een hoogte tussen 100 en 500 km, heeft de eigenschap de door de radiostations uitgezonden radiogolven terug te kaatsen, zodat zij over een grote afstand ontvangen kunnen worden. Tijdens de dag- en nachturen varieert de hoogte van deze laag.

Met deze globale beschrijving van het werk, dat het KNMI in de afgelopen 100 jaar in De Bilt heeft verricht, besluiten wij met een rijmpje, dat in 1928 door een fotojournalist onder een foto van het KNMI werd geplaatst:

"Het Meteorologisch Instituut,
Het sieraad van de Natie,
Gaf aan den naam De Bilt,
Een wereldreputatie."

Literatuur

Gedenkboek KNMI, 1854 - 1954.

Uitgave KNMI

Flitsen uit het KNMI, 1854 - 1979

Uitgave KNMI

Geofysica, Professor Dr. J. Veldkamp Aula 219, 1965

Begraafplaatsen in De Bilt en Bilthoven (III)

de Werkgroep Inventarisatie Grafmonumenten, een bewerking van Lo Schneider

Twee kerkhoven en twee begraafplaatsen

In een vorig nummer van *De Biltse Grift* werd U een algemeen overzicht gegeven van vroegere en daarnaast nu nog bestaande begraafplaatsen in De Bilt en Bilthoven. Over de historische achtergronden van het kerkhof bij de Dorpskerk ging het tweede artikel in deze reeks. Nu geven wij deze informatie over de overige dodenakkers in onze gemeente, zoals wij die aantreffen in het tweede rapport van de Werkgroep.

Kerkhof bij de St.-Michaëlkerk

Dit kerkhof is een begraafplaats van r.-k. signatuur, gelegen achter de St.-Michaëlkerk aan de Kerklaan te De Bilt. Tot 1894 waren de Biltse katholieken verbonden aan de parochie Onze-Lieve-Vrouw-Tenhemelopneming aan de Biltstraat te Utrecht. Pastoor T.S.Roes van deze parochie nam het initiatief om in De Bilt een zelfstandige parochie te stichten. De parochie telde ruim 300 parochianen, verdeeld over 93 gezinnen. Het waren merendeels mensen die nauwelijks in eigen levensonderhoud konden voorzien. De financiering van de bouw van een parochiekerk vormde daarom een groot probleem totdat een kapelaan uit Zutphen,

R.-K. St.-Michaëlkerk aan de Kerklaan te De Bilt omstreeks 1902.

H.M. Remmers, de bouwsom voor de kerk wist los te praten bij zijn zuster, mevrouw W. Franken-Remmers, een weduwe met een aanzienlijk vermogen. Kapelaan Remmers werd vervolgens tot bouwpastoor benoemd en bleef tot 1901 als pastoor aan de parochie verbonden. Een stuk buiten het toenmalige dorp werd op een weiland een kleine parochiekerk met pastorie gebouwd. Op 1 maart 1894 werd de kerk door pastoor Remmers plechtig ingewijd. De aartsengel Michaël werd beschermheilige van de parochie. De consecratie vond plaats op 8 mei 1894 door bisschop Mgr. P.M. Snickers.

Op initiatief van pastoor Remmers werd op een weiland achter de kerk een begraafplaats voor de parochianen aangelegd. Het perceel, eigendom van de "Roomsche Catholieke Gemeente", werd in verband met de grondwaterstand ruim één meter opgehoogd. Tevens werd een lijkenhuisje gebouwd. Zowel het kerkhof als het huisje dateren uit de bouwtijd van de St.-Michaëlkerk, al is de exacte datum niet bekend. De voltooiing van beide werken moet worden gedateerd tussen 30 mei 1894 en 27 maart 1895.

Ten noorden van de kerk bouwde de schilder Jacobus Johannes Brinkhof uit Odijk in 1894 een bier- en koffiehuis met stalling en schilderswerkplaats (nu Kerklaan 35). Hij ging hier wonen en werken. Dit huis grensde aan de achterzijde aan de begraafplaats en deze Brinkhof heeft zich vanaf 1894 meer dan 50 jaar onbezoldigd ingezet voor de parochie als koster, groefbidder en anderszins.

In november 1929 verzocht pastoor A. Schaepman als voorzitter van het kerkbestuur aan de gemeente toestemming om de begraafplaats aan de noordzijde uit te breiden. Over deze uitbreiding ontstonden nogal wat moeilijkheden, omdat een loods achter een huis aan de Westerslaan binnen een straal van 50 meter van de geplande uitbreiding was gelegen. Op 8 maart 1930 werd vergunning verleend en de uitbreiding kwam tot stand. De vergunning werd echter aangevochten en dit leidde zelfs tot vernietiging van de vergunning bij Koninklijk Besluit van 2 mei 1931. Hoewel nog heel wat penningstrijd volgde, had dit geen gevolgen voor de inmiddels reeds gerealiseerde uitbreiding.

Oorspronkelijk waren alle graven traditioneel

oost-west gesitueerd. Met uitzondering van een strook langs de oostzijde zijn vrijwel alle graven tegenwoordig noord-zuid gericht. Het aantal zandgraven overweegt. Toch is er een redelijk aantal grafkelders, merendeels gelegen aan de zuidrand en in de oostelijke strook. Van enkele kelders is de bovenbouw verwijderd.

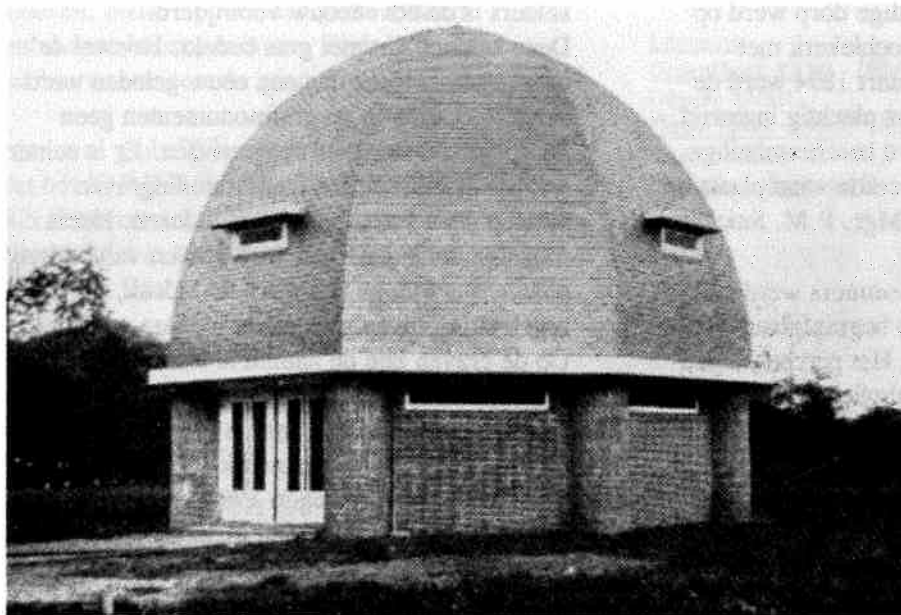
Deze kelders zijn met gras bedekt. Hoewel de begraafplaats meer dan een eeuw geleden werd aangelegd, zijn op de grafmonumenten geen vooroorlogse sterfdata aangetroffen. Er is echter een betrekkelijk groot aantal familiegraven waarop geen jaartallen zijn af te lezen. Het is mogelijk dat enkele van deze graven van oudere datum zijn. Het geheel geeft de indruk, dat er regelmatig graven werden en worden geruimd. Op de graven zijn de namen te lezen van vele bekende Biltenaren. Twee graven hebben betrekking op pastoors van de St.-Michaëlparochie, namelijk Johan G.A. Geelen, overleden in 1964, en Gerardus Petrus Versteeg, overleden in 1991. Het ontbreken van graven van vroegere pastoors is te verklaren uit het feit dat de parochie lange tijd een zogenaamde 'tussenpastoorsparochie' was, waarbij de pastoor geen standplaats 'voor het leven' had, maar na verloop van tijd naar elders werd overgeplaatst.

Aan de noordzijde van het kerkhof is een gedeelte gereserveerd voor urnengraven. Daarnaast bevindt zich een aantal kindergraven. De aanwezigheid van een zestal zigeunergraven is opmerkelijk. Links naast de ingang bevindt zich een kelder met bovenbouw, voorzien van een verzameling heiligenbeeldjes, engeltjes en clowntjes, aangevuld met echte bloemen en kunstbloemen, foto's en twee gedenkstenen in de vorm van een hart. Het goed onderhouden graf is een voorbeeld van de begrafenis cultuur van zigeunerfamilies. Een ander zigeunergraf is enige tijd geleden voorzien van een omvangrijke blauwe rots van kunststof, voorzien van rotsplanten (echeveria's), met een tweetal heiligenbeeldjes. Beide graven zijn door omvang en vormgeving in het oog springende elementen. Deze en andere zigeunergraven vallen op door de voortdurende aanwezigheid van verse bloemen.

Er zijn door de Werkgroep verder drie bijzondere grafmonumenten beschreven. Eén monument trekt nog wel de aandacht: een houten grafmonument dat doet denken aan een

totempaal met een vrouwenfiguur en een vogel. Het geheel heeft kenmerken van primitieve kunst.

De Algemene Begraafplaats

Aula van de algemene begraafplaats aan de 1e Brandenburgerweg te Bilthoven omstreeks 1928.

De Algemene Begraafplaats is een gemeentelijke begraafplaats van algemeen karakter, gelegen aan de 1e Brandenburgerweg te Bilthoven. Op 9 mei 1899 besloot de gemeenteraad een perceel weiland van twee ha aan te kopen van de landbouwer Willem Bieshaar en hierop een begraafplaats aan te leggen. De aankoopssom bedroeg f 5.500,-. Diezelfde dag schreef men aan Gedeputeerde Staten "dat het uit een hygiënisch oogpunt zeer wenschelijk is eenen algemeene begraafplaats op te richten." Niet alleen hygiënische motieven - de oude begraafplaats bij de Dorpskerk bevond zich in de bebouwde kom - lagen ten grondslag aan de beslissing om een nieuwe begraafplaats aan te leggen. Even nijpend was het ruimtegebrek, aangezien de oude begraafplaats maar klein was en uitbreiding onmogelijk. In verband met strengere regelgeving verboden Gedeputeerde Staten reeds in 1870 het begraven op een deel van het oude kerkhof. Op 1 juni 1899 antwoordden Gedeputeerde Staten in positieve zin, zodat op 19 juni 1899 een onderhandse akte van aankoop kon worden opgemaakt. Aan Gedeputeerde Staten

werd gevraagd een bedrag van f 2.700,- voor de aanleg van de begraafplaats beschikbaar te stellen. De notariële overdracht vond plaats op 2 januari 1900 in het gemeentehuis.

Op 25 juli 1900 verzocht het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente De Bilt Gedeputeerde Staten de begraafplaats bij de Hervormde Kerk te sluiten. Na een advies van de Inspecteur van het Geneeskundig Staatstoezicht besloten Gedeputeerde Staten tot sluiting van de begraafplaats met

ingang van 1 oktober 1900. Een maand eerder was de Algemene Begraafplaats aan de 1e Brandenburgerweg in gebruik genomen. In de noordwesthoek kwam een baarhuisje te staan.

Op 20 oktober 1925 kocht de gemeente een aangrenzend stuk grond van Hendrik Bieshaar, een zoon van Willem. Het betrof een perceel van ruim drie ha. De prijs bedroeg f 1,- per m². Vermeld werd, dat de grond waarschijnlijk gebruikt zou worden voor uitbreiding van de begraafplaats. Iets minder dan de helft werd in 1927 ook inderdaad gebruikt voor deze uitbreiding. Het overige deel bleef voorlopig braak liggen. Wel was in 1926 een schets gemaakt zoals men zich de begraafplaats in de toekomst voorstelde. Links lag het oude gedeelte; in het nieuwe middenstuk werd een achthoekige aula met koepeldak gebouwd, waarachter een pad werd aangelegd. Het toekomstige rechter deel was een spiegeling van het oude linker gedeelte. Het baarhuisje was een bron van ergernis voor de politie, die hier handelingen moest verrichten met overledenen, die door een ongeval of misdrijf om het leven waren gekomen. In 1937 werd gemeld, dat het huisje te klein was, geen stromend water en onvoldoende verlichting had. Het was niet aangesloten op het elektriciteitsnet.

Eerst in 1948 werd het gemoderniseerd en vergroot.

Het braakliggende stuk grond werd in 1956 in gebruik genomen. De werkzaamheden werden gerealiseerd door de Grontmij voor een bedrag van f 28.119,-. Tevens werd voorgesteld een twintig meter brede strook grond aan de achterzijde van de begraafplaats aan te kopen van de Rijksgebouwendienst. Voordat dit gerealiseerd werd, gingen er nog vele jaren overheen, aangezien de Rijksoverheid de grond eventueel wilde gebruiken voor uitbreiding van het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid. In 1962 werd de aula aan de achterzijde uitgebreid met een baarruimte. Twaalf jaar later reeds werd de aula in zijn geheel vergroot door om het gebouw nieuwe muren op te trekken en zes van de oude buitenmuren af te breken. De aanvankelijk gerealiseerde baarruimte verviel daardoor. Alleen het koepeldak bleef intact. Een gedeelte van de begraafplaats werd in 1963 bestemd voor de overledenen van de St.-Laurensparochie.

Aanvankelijk wilde de gemeente voor hen een strook aan de achterzijde reserveren. Wederom werd een verzoek tot aankoop in de richting Rijksgebouwendienst verstuurd. Na een negatief antwoord werd uiteindelijk de zuidwesthoek bestemd voor graven van leden van de katholieke gemeenschap. Op 30 december 1969 stemde de Rijksgebouwendienst in met de verkoop van de strook grond aan de achterzijde van de begraafplaats. In 1972 kwam 1 ha, 17 are en 50 ca voor f 176.250,- in handen van de gemeente. Voorlopig is een deel van dit stuk grond nog in gebruik als weiland. Het noordelijk gedeelte is verkocht aan KPN Nederland N.V.

Er is een grote diversiteit in grafmonumenten en materialen. Men ziet zerken en monumenten van hardsteen, graniet en cementsteen. Er zijn

glazen, marmeren en gietijzeren monumenten. Het oude deel wordt gedomineerd door hardstenen zerken met kransbogen, zwart gelakte letters en sobere versieringen als zandlopers en palmtakken. Vermeldenswaard is het zogenaamde 'Boerenlaantje', één van de cirkelvormige paden op het oude deel, waar veel landbouwers begraven liggen. De grafkelders bevinden zich eveneens op het oude gedeelte uit 1900. Hierbij zijn er enkele van bekende Biltse adellijke families, zoals de familie Van Boetzelaer van Asperen en Dubbeldam (vak X nr.12) en de familie Radermacher Schorer van Nieuwerkerke (vak L nr.1). Tot de meest opmerkelijke zandgraven behoren die van Johannes Hoeyenbos (zerk ontworpen door Gerrit Rietveld - vak Z8 nr.25) en van de familie Botterman (metalen sculptuur uitbeeldend 'geloof, hoop en liefde' - vak Z38 nr.18). Het oudste graf op het kerkhof is dat van Dirk van Soest. Het dateert uit 1901 (vak B nr.4).

Kerkhof bij de Onze-Lieve-Vrouwekerk

R.-K. Onze Lieve Vrouwe-kerk aan de Gregoriuslaan te Bilthoven omstreeks 1926.

Dit kerkhof is een begraafplaats van r.-k. signatuur, gelegen achter de kerk van de parochie Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand aan de Gregoriuslaan 10 te Bilthoven. In 1921 kocht het aartsbisdom Utrecht vijf ha grond voor f 49.000,-. Bilthoven groeide snel en men verwachtte een evenredig grote groei van het aantal rooms-katholieken in het dorp.

Het terrein ligt tegen de noordzijde van de spoorbaan Amersfoort-Utrecht en ten oosten van het toenmalige Biltse Meertje. Het moest plaats bieden aan een kerk met pastorie, een school en een begraafplaats. Op 1 april 1923 vond de oprichting van de parochie Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand plaats en werd A.Th.G. Hamers benoemd tot pastoor. De parochie bestond toen uit 60 parochianen. Reeds 18 oktober 1923 ontving het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente De Bilt van het kerkbestuur van deze parochie het verzoek een bijzondere begraafplaats te mogen aanleggen. Het ging om een terrein dat aan de zuidzijde begrensd wordt door de spoorbaan Amersfoort-Utrecht en aan de noordzijde door de voorlopige afscheiding ten zuiden van de toen nog te bouwen kerk en school. Het kerkbestuur hield er rekening mee, dat het schoolgebouw in de toekomst zou worden uitgebreid. Reeds op 5 november 1923 verleenden B. en W. de vergunning voor de aanleg van de begraafplaats. De St.-Theresia van Lisieuxschool kwam in 1925 gereed. De consecratie van de kerk vond op 11 mei 1926 plaats.

In 1925 vroeg het kerkbestuur aan de gemeente om -in afwijking van de wet van 1869- te mogen begraven op minder dan 50 meter afstand van het schoolgebouw. De gemeente had geen bezwaar, omdat de begraafplaats niet door een sloot was omgeven en de school van drinkwater werd voorzien door de Utrechtse Waterleidingmaatschappij. In de eerste vijf jaar van haar bestaan groeide de schoolbevolking aanzienlijk. Daarom vroeg het schoolbestuur met instemming van het kerkbestuur op 19 juni 1930 aan Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht toestemming tot vergroting van het schoolgebouw met een aantal klaslokalen ten behoeve van het onderwijs en voor uitbreiding met een gymnastieklokaal. Hierdoor werd de begraafplaats 760 m² kleiner. Op 21 oktober van dat jaar gaven Gedeputeerde Staten hun toestemming voor de uitbreiding. Een stukje grond waarop zes mensen uit Den Dolder waren begraven hoorde toen bij het schoolterrein. Het schoolbestuur verplichtte zich een ijzeren omrastering om dit stukje grond aan te brengen. Bovendien mochten de graven de eerstvolgende tien jaar niet geruimd worden. Deze graven zijn nu verdwenen. De laatste jaren zijn veel graven geruimd en heeft de indeling van de begraaf-

plaats kleine veranderingen ondergaan. Het in 1921 aangekochte terrein bestond uit zandduinen, voornamelijk begroeid met heide. Voor de begraafplaats zijn de oorspronkelijke zandduinen afgevlakt. De begraafplaats is bereikbaar via een pad tussen de school en de kerk.

Achter de kerk is in 1991 een urnenhof aangelegd. Op de begraafplaats ontbreken beelden van engelen en/of heiligen, zoals die te vinden zijn op kerkhoven uit de vorige eeuw. Het oudste graf (vak 1 nr.11) is van 1924. Het is omgeven door een smeedijzeren hek, waardoor het opvallend afwijkt van de andere graven. Een aantal graven springt in het oog, bijvoorbeeld het grafteken met typische vormkenmerken van de jaren zestig (vak 5 nr.21) en een ander met een abstracte vorm dat omstreeks 1990 werd geplaatst (vak 5 nr.6). Verder is vermeldenswaard de grafheuvel met dubbele bronzen deur van de familie Van der Aa (vak 5 nr.23), het graf van de familie Nelissen, bestaande uit een half cirkelvormige, lage bakstenen muur waarbinnen drie hardstenen, Romeinse sarcofagen liggen (vak 5 nr.24), en het graf van Emmanuel Kuitenbrouwer, overleden in 1943 toen hij slechts een paar maanden oud was, voorzien van een verticaal staand houten paneel met dakje, waarop vermoedelijk Johannes de Doper als kind met een lammetje is afgebeeld. Op het kerkhof liggen bekende parochianen begraven. Zo zijn de namen te lezen van twee pastoors van de Onze-Lieve-Vrouwkerk: H. Dijckhoff, overleden in 1947, en P.A. Popma, overleden in 1969. Verder A.A. van Gameren, overleden in 1979, de eerste koster van de kerk en G.J. Huls, overleden in 1976, het eerste schoolhoofd. Ook prof.dr. W. Bronkhorst, eerste geneesheer-directeur van het sanatorium Berg en Bosch, vond hier zijn laatste rustplaats. Verder zijn de namen te lezen van de schilder Otto van Rees, overleden in 1957, Koos Verzuu, ontwerper van het ADO-speelgoed, overleden in 1971 en de beeldhouwer Piet Jongblut, overleden in 1988.

Begraafplaats en Crematorium Den en Rust

'Den en Rust' is een particuliere begraafplaats van algemeen karakter en ligt aan de Frans Halslaan 27 te Bilthoven.

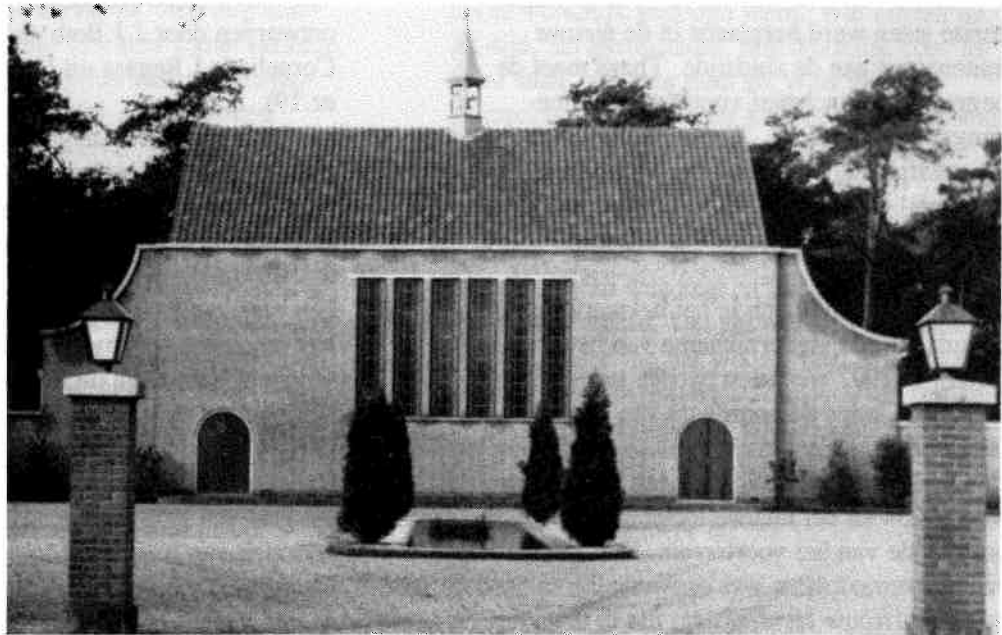
Op het terrein is tevens een crematorium gevestigd. Op 2 juli 1935 diende de Begraafenisonderneming F.B.Tap,

Rembrandtlaan 32 te Bilthoven bij de gemeente De Bilt het verzoek in tot het stichten van een particuliere begraafplaats op een terrein van zes ha, gelegen in het noorden van de gemeente De Bilt, begrensd door de Frans Halslaan en de Van Ooyensteeg, nu Kees Boekelaan geheten. Op 12 juli 1935 al

werd een vergunning afgegeven voor de bouw van een aula, een dienstwoning en een dienstgebouw. Door Mevrouw J.J.Tap-Van Amerongen werd op 4 juli 1936 de zg. eerste steen gelegd.

Nog in hetzelfde jaar vond de officiële opening van de gebouwen plaats. Zij waren ontworpen door architect F.J.A. den Tex uit Amsterdam. De aula, gelegen tegenover de toegangsweg vanaf de Frans Halslaan was een gebouw met een symmetrische plattegrond, opgetrokken in baksteen. Het middelste deel, waarvan het zadeldak was belegd met Hollandse dakpannen, werd geflankeerd door lagere uitbouwen met een lessenaarsdak. In de voorgevel waren zes hoge ramen opgenomen; in de achtergevel zag men drie hoge en twee ronde ramen, voorzien van gebrandschilderd glas, vervaardigd door de glazenier Nicolaas Schrier. Aan de achterzijde was een portiek met tentdak aangebouwd. De dienstwoning was gebouwd aan de noordkant van de aula en daarmee verbonden door een gebogen twee meter hoge bakstenen muur. In de bouwvergunning was als voorwaarde gesteld, dat het gehele terrein van de begraafplaats omgeven diende te worden door een minstens twee meter hoge afrastering. Het dienstgebouw was aan de zuidkant van de aula opgetrokken en daarmee verbonden door een gebogen hekwerk,

waarin tevens de toegang tot de begraafplaats was opgenomen.

Aula van de begraafplaats Den en Rust aan de Frans Halslaan te Bilthoven omstreeks 1985.

In 1971 werd aan de noordzijde van de toegangsweg een nieuw bakstenen pand gebouwd, waarin op de benedenverdieping een condoleancekamer werd ingericht. Daarboven was een directiewoning. Dit gebouw was ontworpen door architectenbureau A. van Overhagen uit Utrecht. In 1952 en 1979 werden onderhandelingen gevoerd met de Stichting Het Utrechts Landschap en de gemeente De Bilt over een uitbreiding van het terrein met zeven ha in noordelijke richting. Dit overleg leidde niet tot resultaat.

Reeds lang bestaande plannen voor de bouw van een crematorium konden in 1992 worden gerealiseerd. De bouw hiervan leidde tot een ingrijpende verbouwing van het oorspronkelijke complex van aula/dienstwoning/dienstgebouw. Bij deze verbouwing vervielen de laatste twee objecten en de gebogen muur. De aula werd opgenomen binnen een als laagbouw uitgevoerde uitbreiding, waarin o.a. twee ontvangkamers en een kantoorruimte werden gerealiseerd. Voor de centrale ingang, gelegen recht tegenover de toegangsweg, werd een op acht metalen poten rustende luifel in staalconstructie opgesteld. Haaks op de

achterkant van het gebouw werd het crematorium gebouwd. Het ontwerp van de nieuwbouw en van de verbouwing was eveneens van de hand van architectenbureau A. van Overhagen uit Utrecht. De in 1936 geplaatste eerste steen werd herplaatst in de nieuwe buitenmuur aan de zuidzijde. Thans meet de begraafplaats inclusief voorterrein en toegangsweg ca. 7,5 ha. 'Den en Rust' is na 'Begraafplaats/Crematorium Westerveld' in Driehuis- Westerveld (ca. 30 ha) de grootste particuliere begraafplaats van ons land.

De entree bevindt zich in het hekwerk links van de aula. Bij de ingebruikname van het crematorium in 1992 werd een tweede toegangsweg aangelegd langs de noordkant van het terrein. Hiermee kwam een rechtstreekse verbinding tot stand tussen de westelijk gelegen provinciale weg N 234 en het nieuwe toegangshek aan de noordzijde van het voorterrein. Het tuinontwerp van de begraafplaats was aanvankelijk in handen van mejuffrouw Neurenberg, die in deze functie werd opgevolgd door de heer Wervelman. Onlangs is door de Utrechtse Stichting 'U.W. Groen' een nieuw beheersplan voor het terrein opgesteld met als doelstelling het oorspronkelijk bosachtige karakter van het terrein terug te brengen, daarbij gebruikmakend van milieuvriendelijke onderhoudsmethoden. Het beheer van de rijke vogelstand is in handen van de Biltse Vogelwacht.

Op de begraafplaats is een grote diversiteit aan grafmonumenten te zien. Men treft er grafmonumenten aan, die wat vorm en belettering betreft karakteristiek zijn voor de periode van overlijden. Daarnaast is er een grote variëteit in ontwerp en gebruikte materialen. Opvallend is het grote aantal plastieken, beelden, plaquettes en reliëfs. Typierend voor 'Den en Rust' is, dat er veel teraardebestellingen plaatsvinden van personen die niet afkomstig zijn uit de gemeente De Bilt. Zo vindt men er grafmonumenten met Engelse, Franse, Griekse en Chinese grafteksten.

De volgende graven zijn opvallend:

- het familiegraf Röntgen, waarin ondermeer Julius Röntgen Jr. (1881-1951) is begraven. Hij was toonkunstenaar en zoon van dr. Julius Röntgen (1855-1932) een bekend pianist, dirigent en componist (vak I/A AB nr.25).

- het graf van Willem Rogier van Otterloo (1941-1988). Hij was een bekend componist, arrangeur en dirigent (vak I/A A2 nr.15).
- het graf van ir. J.M.Bletz. Het is voorzien van een bronzen plaquette, welke is ontworpen door J.J.Both en vervaardigd door Cornelis L.J.Begeer uit Utrecht (vak IIC nr.19).
- het familiegraf De Lange. Op dit graf is een bronzen reliëf aangebracht, voorstellende enkele wenende vrouwen. Het reliëf is gesigineerd 'L.v.Rotterdam 1941' (vak IICC nr.10A).
- Het graf van J. van der Spek (1876-1953). Het draagt een portret in koperreliëf van dit vroegere hoofd van de Rehobothschool, aangeboden door de oud-leerlingen. Het portret is gesigineerd door J.A.L.van Beeck Calkoen (vak 11AC nr.10).
- het graf van Rob Stolker (1945-1993) voorzien van het logo 'Motor Harley Davidson Company' (vak II 18 nr.3).
- de afsluitplaat in de eerste urnenmuur, waarop een bronzen portretreliëf van prof. dr. Kees Trimbosch (1920-1988) is opgenomen.

Dit is het laatste artikel in de serie over kerkhoven en begraafplaatsen in onze gemeente. De rapporten zijn opgesteld onder de naam Werkgroep Inventarisatie Grafmonumenten. Het is de redactie bekend, dat er door de leden van de werkgroep intensief is samengewerkt. Wel had ieder lid een eigen taak. Zo heeft Jan van der Heijden zich speciaal beziggehouden met het algemeen overzicht en de kerkhoven rondom de Dorpskerk en bij de St.-Michaëlkerk. Bij zijn werk rondom de Dorpskerk is hij geholpen door Joost Paauw. Ellen Drees heeft zich speciaal bemoeid met de Algemene Begraafplaats, terwijl Shirley Overdulve het kerkhof bij de Onze-Lieve-Vrouwekerk voor haar rekening nam. Tenslotte zijn de gegevens van 'Den en Rust' door Hans de Groot verzameld en op schrift gesteld. Wij zijn hen hiervoor veel dank verschuldigd.

HULDE!